

Tilsynet i henhold til Grundlovens § 71

Dato: 7. november 2005
Kontor: 3.s.kt.
J.nr.: 2005-12140-173

Sagsbeh.: LCH
Fil-navn: Dokument 2

. / . Vedlagt fremsendes i 5 eksemplarer besvarelse af spørgsmål nr. 1-5, (Alm. del), som Tilsynet i henhold til Grundlovens § 71 har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 5. oktober 2005.

Med venlig hilsen

Lars Løkke Rasmussen / Lene Christensen

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Dato:

Kontor: 3.s.kt.

J.nr.: 2005-12140-173

Sagsbeh.: LCH

Fil-navn: Dokument 4

Besvarelse af spørgsmål nr. 1 (Alm. del), som Tilsynet i henhold til grundlovens § 71 har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 5. oktober 2005

Spørgsmål 1:

"Ministeren bedes redegøre for reglerne for lægdommeres virke, herunder aflønning og planlægning af deres arbejde og sammenholde det med reglerne for patientrådgivere indenfor psykiatrien."

Svar:

Jeg har for så vidt angår lægdommeres virke, herunder aflønning og planlægning indhentet følgende udtalelse fra Justitsministeriet:

"Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Domstolsstyrelsen vedrørende reglerne for lægdommeres virke, herunder aflønning og planlægning af lægdommeres arbejde.

Domstolsstyrelsen har i den anledning oplyst følgende:

Nævninger og domsmænd

Udtagelse af nævninger og domsmænd

Nævninger og domsmænd bliver som et borgerligt ombud udtaget for 4 år ad gangen. Det betyder, at man med nogle få undtagelser er forpligtet til at virke som domsmand eller nævning, hvis man bliver udtaget.

Grundlisteudvalget vælger i hver kommune et antal borgere, som udvalget anser for at være egnede til at virke som nævning eller domsmand.

De valgte bliver optaget på en såkaldt grundliste. På øerne sender kommunerne grundlisterne til Præsidenten for Østre Landsret. I Jylland bliver listerne sendt til Præsidenten for Vestre Landsret.

Reglerne for udtagelse til grundlisterne fremgår af retsplejelovens kapitel 7 og bekendtgørelse nr. 809 af 5. december 1990 om grundlister, som senest er ændret ved bekendtgørelse nr. 681 af 10. juli 2000.

Ved lodtrækning blandt de personer, der er optaget på grundlisterne, udtager landsretterne et antal personer til at virke som domsmænd ved hver byret eller som nævninger og domsmænd ved landsretterne (nævninge- og domsmandslistor).

Reglerne for landsretternes udtagelse af nævninger og domsmænd til nævninge- og domsmandslisterne fremgår af retsplejelovens kapitel 8.

I sager, hvor domsmænd skal medvirke, udtager vedkommende retsformand eller dommer det fornødne antal domsmænd og suppleanter fra nævninge- og domsmandslisten.

De udtagne domsmænd og suppleanter indkaldes med 3 dages varsel. Udtagelsen sker for en enkelt dag, således at de pågældende medvirker ved domsforhandlingen og påkendelsen af alle de sager, hvis behandling påbegyndes den nævnte dag, selv om sagen ikke kan afsluttes samme dag.

Reglerne om udtagelse af domsmænd i forbindelse med behandlingen af de enkelte sager fremgår af retsplejelovens kapitel 9 a.

I sager, hvor nævninger skal medvirke, udtager vedkommende retsformand det fornødne antal nævninger og suppleanter fra nævninge- og domsmandslisten.

De udtagne nævninger og suppleanter indkaldes som hovedregel med en uges varsel. Udtagelsen sker for den enkelte sag.

Reglerne om udtagelse af nævninger i forbindelse med behandlingen af de enkelte sager fremgår af retsplejelovens kapitel 9.

Sagkyndige retsmedlemmer i henhold til lov om social service

Sager, hvor børnesagkyndige dommere medvirker

Det følger af lov om social service (serviceloven) § 124, stk. 1, at Den Sociale Ankestyrelses afgørelser efter servicelovens § 47, stk. 3, og § 123 kan kræves forelagt for landsretten.

I sådanne sager tiltrædes landsretten af en dommer, der er sagkyndig i børneforsorg, og en dommer, der er sagkyndig i børne- eller ungdomspsykiatri eller psykologi, jf. servicelovens § 125, stk. 1.

De juridiske og sagkyndige dommere har hver én stemme.

Udtagelse af børnesagkyndige dommere

Ovennævnte sagkyndige dommere beskikkes af Domstolsstyrelsen efter forhandling med Socialministeren, jf. servicelovens § 127, stk. 1.

Beskikkelsen gælder for 4 år, jf. servicelovens § 127, stk. 2.

I sager, hvor sagkyndige dommere skal medvirke, foretager retspræsidenten for vedkommende landsret udtagelsen blandt de beskikkede dommere, jf. servicelovens § 127, stk. 4.

Vederlag/godtgørelse til lægdommere

Vederlag

Bekendtgørelse nr. 712 af 17. november 1987 om ydelser til lægdommere og vidner m.v., som senest er ændret ved bekendtgørelse nr. 1180 af 15. december 2000, indeholder regler om vederlag og rejsegodtgørelse til lægdommere.

Der tilkommer nævninger, domsmænd, sagkyndige retsmedlemmer og andre lægdommere 1.100 kr. for hver dag og 120 kr. for hver nat, som de i anledning af deres hverv må være borte fra hjemmet.

Der tilkommer desuden børnesagkyndige dommere i henhold til § 125, stk. 1, i lov om social service, 1.100 kr. for hver dag, der anvendes til forberedelse af sagernes behandling i retten.

Godtgørelse

Hvis sagens behandling har strakt sig over et længere tidsrum, kan rettens formand undtagelsesvis tillægge en lægdommer en særlig godtgørelse, såfremt den pågældendes deltagelse i sagens behandling har påført ham et tab, som væsentligt overstiger ovennævnte vederlag.

Lægdommere har endvidere krav på godtgørelse til hotelophold og befordring efter de regler, der gælder for ansatte i staten. Der ydes dog kun befordringsgodtgørelse, hvis den pågældende må rejse mere end 3 kilometer for at nå retten.”

Patientrådgivere

Jeg kan oplyse om patientrådgivere, at de bl.a. er reguleret i psykiatrilovens kapitel 8 (lovbekendtgørelse nr. 849 af 2. december 1998 med senere ændringer).

Heraf fremgår det, at der skal beskikkes en patientrådgiver for enhver, der tvangsindlægges, tvangstilbageholdes eller undergives tvangsbehandling. Der skal endvidere efter anmodning fra patienten beskikkes en patientrådgiver ved iværksættelse af de i kapitel 5 nævnte foranstaltninger, hvilket vil sige ved tvangsfiksering, anvendelse af fysisk magt, beskyttelsesfiksering, anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer og aflåsning af patientstue på Sikringsafdelingen, medmindre patienterne på Sikringsafdelingen har fået beskikket en bistandsværge efter straffeloven.

Patientrådgiveren skal vejlede og rådgive patienten med hensyn til alle forhold i forbindelse med indlæggelse, ophold og behandling på psykiatrisk afdeling. Patientrådgiveren skal endvidere bistå patienten med iværksættelse og gennemførelse af eventuelle klager. Patientrådgiveren skal så vidt muligt være til stede ved klagens behandling i patientklagenævnet. I den forbindelse har patienten og patientrådgiveren ret til mundtligt at forelægge sagen for nævnet.

Statsamtmanden (overpræsidenten ved Københavns Overpræsidium) antager efter ansøgning et antal patientrådgivere. En fortegnelse over disse fordeles mellem de enkelte psykiatriske afdelinger i statsamtet.

Beskikkelse sker i det enkelte tilfælde ved, at den vagthavende sygeplejerske hurtigst muligt underretter patientrådgiveren om tvangsindgrebet og beskikkelsen. Patientrådgiverne beskikkes efter tur i den rækkefølge, hvori de er optaget på fortegnelsen.

Patienten skal have lejlighed til at udtale sig om den påtænkte beskikkelse. Fremsætter patienten anmodning om at få beskikket en anden patientrådgiver, som er optaget på fortegnelsen, skal anmodningen så vidt muligt imødekommes. Afgørelsen kan påklages til statsamtmanden, der træffer den endelige administrative afgørelse.

Fremsætter patienten anmodning om beskikkelse af en person, som ikke er optaget på fortegnelsen, sker der foreløbig beskikkelse af den person, der står for tur. Statsamtmanden træffer bestemmelse om, hvorvidt den af patienten foreslåede person kan beskikkes. Patientens anmodning skal imødekommes, medmindre dette er utilrådeligt.

Patientrådgiveren skal snarest muligt efter beskikkelsen besøge patienten og til stadighed holde sig i forbindelse med denne. Første besøg skal aflægges inden 24 timer efter beskikkelsen. Besøg skal herefter finde sted mindst én gang om ugen og i øvrigt efter behov.

Patientrådgiveren har ret til fri og uhindret personlig, skriftlig og telefonisk forbindelse med patienten.

Personalet på afdelingen skal give patientrådgiveren enhver oplysning, som er nødvendig for, at denne kan varetage sit hverv på forsvarlig måde. En oplysning, som af lægelige grunde ikke gives til patienten, må heller ikke gives til patientrådgiveren.

Beskikkelsen som patientrådgiver bortfalder samtidig med, at tvangsindgrebet bringes til ophør. Patientrådgiveren bistår dog patienten i forbindelse med klager, som allerede er iværksat, eller som samtidig iværksættes.

I bekendtgørelse nr. 1301 af 14. december 2004 om patientrådgivere er der bl.a. fastsat nærmere regler om antagelse af patientrådgivere, beskikkelse af patientrådgivere, deres opgaver og beføjelser, bestemmelser om beskikkelsens ophør samt om patientrådgivernes vederlag.

Vederlaget udbetales på grundlag af tvangsindgrebets varighed. Det fremgår af bekendtgørelsens §§ 17-18, at vedkommende sygehusmyndighed udbetaler vederlag til de beskikkede patientrådgivere, der er optaget på fortegnelsen over patientrådgivere, efter følgende takster:

1) Tvangsindgreb af en varighed på 0-7 dage: 754 kr.

- 2) Tvangsindgreb af en varighed på 8-30 dage: 1.131 kr.
- 3) Tvangsindgreb af en varighed på mere end 30 dage: 1.508 kr. for hver påbegyndte 3. måned.

I ganske særlige tilfælde kan sygehusmyndigheden under hensyn til arbejdets omfang forhøje eller nedsætte de ovenfor nævnte beløb.

Ved gentagne beskikkelser af kortere varighed for samme patient, kan vederlaget for de beskikkelser, der følger efter første beskikkelse, i særlige tilfælde nedsættes til 377 kr. pr. beskikkelse. Dette beløb samt de tre ovenfor nævnte beløb (grundbeløb pr. 31. marts 2000) reguleres årligt med den til enhver tid gældende reguleringsprocent for ansatte i amter og kommuner. Beløbene dækker ud over honorar for patientrådgiverens arbejde i forbindelse med besøg, klagesager m.v. tillige de udgifter, der er forbundet med hvervet, herunder udgifter til telefon m.v.

Patientrådgiverne har endvidere krav på godtgørelse til befordring efter de for ansatte i staten gældende regler. Godtgørelsen ydes efter henvendelse til sygehusmyndigheden.

Patientrådgivere, som ikke er optaget på fortegnelsen over patientrådgivere, har krav på godtgørelse til befordring til indtil fem besøgsrejser årligt efter de for ansatte i staten gældende regler. Godtgørelse af de nævnte udgifter sker ved henvendelse til sygehusmyndigheden.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Dato:

Kontor: 3.s.kt.

J.nr.: 2005-12140-173

Sagsbeh.: LCH

Fil-navn: Dokument 4

Besvarelse af spørgsmål nr. 2 (Alm. del), som Tilsynet i henhold til grundlovens § 71 har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 5. oktober 2005

Spørgsmål 2:

"Ministeren bedes redegøre for reglerne, når en ung mellem 15 og 17 år ønsker at klage over en tvangsforanstaltning under en indlæggelse på en ungdomspsykiatrisk afdeling og forældrene modsætter sig. Hvad er endvidere patientrådgiverens rolle i den situation, hvor den unge ønsker at klage, men forældrene siger nej? Hvordan forholder det sig, hvis barnet er under 15 år?"

Svar:

Jeg kan oplyse, at psykiatriloven også gælder for mindreårige. Når der er truffet beslutning om anvendelse af tvang over for børn og unge, fordi de opfylder lovens betingelser, så finder psykiatriloven anvendelse. Det vil sige, at disse personer nyder samme beskyttelse som alle andre patienter i den situation, herunder f.eks. bistand fra en patientrådgiver i forbindelse med iværksættelse af klagesager. I den forbindelse fremgår det af psykiatrilovens § 35, at sygehusmyndigheden efter anmodning fra patienten eller patientrådgiveren skal indbringe klager over tvangsanvendelse for det lokale psykiatriske patientklagenævn.